

ných, bylo zmateční stížnosti v tom směru vyhověti, rozsudek ve smyslu Šu 288 čís. 3 tr. ř. zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 1317.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.)

Každý, kdo se pouští do jednání, způsobilého založiti skutkovou podstatu pletich, dopouští se tím již dokonaneého činu trestného bez ohledu na to, zda k obchodu skutečně došlo, nebo k němu dojiti mohlo. Lhostejno, že obchodující neměl zboží, jímž obchodoval.

(Rozh. ze dne 25. října 1923, Kr I 535/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 6. března 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle čís. 4 Šu 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost namítá, že lichevní zákon nikde nestanoví, že trestné činy dle tohoto zákona jsou spáchány již pouhým pokusem nebo přípravným jednáním, neboli že již pokus trestného činu je dokonáným činem trestným. Námitka je z části bezpředmětna, neboť ani v rozsudku neprojevuje se právní názor, jakoby zmíněné činy trestné byly spáchány již i pouhým přípravným jednáním; v rozhodovacích důvodech se naopak zdůrazňuje, že jednání stěžovatelů meze přípravného jednání daleko překročilo. Naproti tomu možno právní názor, dle něhož trestné činy dle Šu 11 čís. 4. lichevního zákona jsou dokonány, i když došlo jen k pokusu, označiti jako méně případný, pokud jej rozsudek vyslovuje také v příčině řetězového obchodu, při němž je pokus pojmově myslitelným. Než jednání stěžovatelů podřaděno bylo rozsudkovým výrokem výslovně pouze skutkové podstatě přečinu pletich, ohledně nichž dlužno právní hledisko, vyslovené v rozsudku, uznati správným potud, že každý, kdo se pouští do jednání, způsobilého založiti skutkovou podstatu pletich, dopouští se tím již (dokonaneého) činu trestného bez ohledu na to, zda k obchodu skutečně došlo nebo k němu dojiti mohlo. V dalších vývodech vyslovuje zmateční stížnost pochybnosti o způsobilosti stěžovatelova jednání k provedení trestného činu, dovozujíc, že rozsudkem zjištěné jednání stěžovatelovo, i když bylo pokusem, nemohlo vésti ke spáchání trestného činu, jelikož cukr, o němž byla řeč, vůbec neexistoval a obžalovaný M. jej nabízel, ač věděl, že neexistuje, že tu tedy byla objektivní nemožnost plnění a trestný čin spáchán byl prostředky naprosto nezpůsobilými. Dle názoru zmateční stížnosti jde tu i z tohoto důvodu o pokus beztrestný. Obdobnou obhajobou obžalovaných obírají se již rozhodovací důvody rozsudkové, odmítají ji však úvahou v podstatě případnou, že se obžalovaní činu, jim za vinu kladeného, dopustili bez ohledu na to, zda ten který pachatel zbožím, které nabízel, mohl vůbec disponovati, jelikož stačí, mohlo-li jich jednání vyvolati vzesup cen zboží, o které šlo a poněvadž je nesporno, že obžalo-

vaní, požadující za 1 kg cukru 12 Kč, sváděli i majitele skutečných zásob cukru k tomu, by jeho prodejní cenu také zvýšili. Hledisko, nalézajícím soudem takto zaujaté, dlužno schváliti. Odpovídáť pojmu pletich každé úmyslné jednání, které, hledíc k mimořádným poměrům, vyvolaným válkou, vybočuje z mezí řádného a solidního obchodování a je způsobilé stupňovati cenu předmětu potřeby. Čin je, jak tomu nasvědčuje znění zákonné definice, slova »kdo se do pletich pouští«, spáchán a dokonán již předsevzetím jednání pletichářského bez ohledu na to, zda dojde k realizaci právního jednání, zejména ke splnění závazků, z jednání takového snad vzcházejících. Nesejde tudíž s hlediska skutkové podstaty přečinu pletich na tom, zda v případech, kde pletichářské jednání oděno je ve formu smlouvy trhové, nebo právního jednání, trhově smlouvě podobného, smluvní strana, která běře na se závazek, dodati zboží, má vůbec možnost, závazku tomu dostáti. Tomu je tak zejména tehdy, jsou-li předmětem jednání věci zastupitelné. V tomto případě šlo o cukr, tedy o věc, která in genere existuje a existovala nesporně i v době jednání obžalovaných. Neměl-li obžalovaný M., jak rozsudek výslovně zjišťuje, cukru, když jej stěžovateli nabídl, a neměl-li snad ani možnosti, nabídku jeho dodání uskutečniti, nemění to ničehe na existenci nabídky samotné a na povaze dalšího jednání stěžovatelova, založeného na nabídce té, jako jednání pletichářského. Naopak lze vším právem říci, že mezi výstřelky nekalého obchodování, zájmům spotřebitelstva nejnebezpečnější a zvláštního zavržení hodné formy machinací pletichářských řaditi jest právě počínání těch, kdož z pohnutek čistě spekulacních neostýchali se mimořádných poměrů vyvolaných válkou, zejména nedostatku toho kterého druhu předmětu potřeby zneužívati v ten způsob, že se pouštěli do nezřídka čistě fiktivních obchodů zbožím, kterého nejen pohotově neměli, nýbrž které sobě za účelem splnění převzatého závazku opatřiti začasté ani opravdového úmyslu neměli. Neodnímá tudíž jednání stěžovatelovu povahy trestných pletich skutečnost, že, obžalovaný M. cukru vůbec neměl a jej nedodal. Neměl-li snad M. možnosti, cukr si opatřiti a jej stěžovateli dodati, nelze proto ještě o stěžovateli říci, že čin spáchal prostředky naprosto nezpůsobilými, a nelze označiti jeho jednání jako pouhý beztrestný pokus. Stačí, že jednal stěžovatel v přesvědčení, že cukr, který dle rozsudkového zjištění dále nabízel, mu obžalovaným M-em skutečně dodán bude. Rozhodným je dále i skutkový závěr rozsudkový, dle něhož jednání obžalovaných bylo způsobilým stupňovati cenu předmětu potřeby, totiž vyvolati vzestup ceny cukru.

Čís. 1318.

Zločin veřejného násilí dle §u 83 tr. zák.

Předmětem ochrany jest též držba nemovitostí veřejných. Osobou domácí jest i kostelník. Lhostejno, zda jest držba pořádná či nepořádná, pravá či nepravá, bezelstná či obmyslná.

(Rozh. ze dne 25. října 1923, Kr I 1169/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chrudi-